

Občina je ob razglašeni veliki ali zelo veliki požarni ogroženosti na svojem območju dolžna organizirati opazovanje in obveščanje o nevarnosti požarov, ter izvajati druge ukrepe za varstvo pred požarom v naravnem okolju, kot to določa Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 20/14).

Občina ob razglašeni veliki ali zelo veliki požarni ogroženosti oziroma ob spremembi stopnje požarne ogroženosti:

- organizira požarno stražo, ki lahko ob morebitnem vžigu v čim krajšem času začne gasiti;
- obvešča javnost in pristojne organe o stopnji požarne ogroženosti;
- opozarja na nevarnost nastanka požarov v naravnem okolju in možne posledice;
- posreduje navodila za izvajanje ukrepov varstva pred požarom.

POŽAR V NARAVI

Že nedolžna iskra lahko v naravi hitro zaneti požar velikih razsežnosti. Na to vplivajo predvsem vrsta vegetacije, hitrost in smer vetra, razgibanost terena in temperatura ter vlažnost zraka. Če so izpolnjeni določeni pogoji, se požar lahko širi zelo hitro (s hitrostjo več kot 100 km/h). Pri gorenju organskih snovi se sproščajo visoke temperature in škodljivi plini, ki onesnažujejo ozračje. Na pogorišču se zaradi uničenja zgornje plasti zemlje lahko spremeni vegetacija, poveča se erozija. Ogrožene so tudi številne živalske vrste.

Stopnje požarne ogroženosti naravnega okolja so:

- zelo velika požarna ogroženost,
- velika požarna ogroženost,
- srednja požarna ogroženost,
- majhna požarna ogroženost,
- zelo majhna požarna ogroženost.

Stopnja požarne ogroženosti za posamezno območje naravnega okolja se ugotavlja na podlagi:

- vremenskih razmer,
- podnebnih značilnosti,
- strukture in tipa vegetacije na posameznih zemljiščih (razvojna faza, vrsta in lega dreves ter drugih rastlin),

- organskih snovi,
- vegetacijskega obdobja,
- ureditve prostora (prometnice, naselja, dostopnost, oskrba z vodo, razgibanost prostora).

Vzroki za nastanek požarov v naravi:

Najpogostejši vzroki za nastanek požara v naravi so:

- kurjenje in požiganje,
- odmetavanje cigaretnih ogorkov,
- odlaganje vročega pepela in drugih gorljivih materialov,
- udar strele,
- iskrenje zavor in odpadanje delov zavor vlakov,
- uporaba sveč, bakel, raket, petard ipd.

Večino požarov v naravi povzroči človek zaradi malomarnosti in nevednosti.

Verižne nesreče

Požar v naravnem okolju lahko povzroči predvsem naslednje verižne nesreče:

- eksplozije neeksplodiranih ubojnih sredstev (NUS),
- nastanek ekološke nesreče,
- razširitev požara v naselje,
- razširitev požara na infrastrukturne objekte (daljnovodi, plinovodi...),
- požar na objektih (stanovanjski, gospodarski),
- požar na objektih in območjih kulturne dediščine,
- prometne nesreče (zaradi širjenja dima, izvajanja intervencije ...).

Pravila kurjenja v naravi

Če kurimo v naravi, mora biti kurišče urejeno, zavarovano in nadzorovano ves čas kurjenja. Urejeno kurišče je obdano z negorljivim materialom (npr. s kamni), okolica (vsaj v razdalji enega metra od zunanje roba kurišča) pa mora biti očiščena vseh gorljivih snovi. Poskrbimo, da je v bližini kurišča voda, gasilnik ali drugo priročno orodje za gašenje (npr. lopata, pesek, zemlja ipd.).

Ob vetrovnem vremenu se nevarnost za nastanek požara močno poveča, zato takrat ne smemo začeti kuriti oziroma moramo kurjenje takoj prekiniti.

Požiganje v gozdovih, na drugih gozdnih zemljiščih in na območjih v oddaljenosti do 100 metrov od gozda in drugih gozdnih zemljišč ni dovoljeno!

Ko je razglašena velika ali zelo velika požarna ogroženost naravnega okolja, je v naravnem okolju prepovedano kuriti, prižigati kresove in ognjemete ter izven pozidanih površin uporabljati predmete in naprave ali izvajati aktivnosti, ki lahko povzročijo požar.

Kako ravnamo, da ne bi prišlo do požara v naravi

- Poskrbimo za urejeno okolico okoli stavb - vse gorljive snovi skladiščimo v varni razdalji.
- Odstranimo veje dreves v bližini stavbe, zračnikov in dimnikov.
- V naravi kurimo samo na urejenih kuriščih in nikoli v suhih in vetrovnih dneh.
- V ogenj ne mečemo doz pod tlakom in drugih vnetljivih snovi.
- Po končanem kurjenju ogenj in žerjavico pogasimo ter prekrijemo z negorljivim materialom.
- Nikoli ne odmetavamo cigaretnih ogorkov.
- Vozil ne parkiramo v suhi travi.
- Po gozdu se ne vozimo z avtomobili in motorji.
- V gozdovih ne prižigamo ognjemetov.
- Dosledno upoštevamo prepovedi in omejitve uporabe ognja v času, ko je razglašena velika ali zelo velika požarna ogroženost naravnega okolja.

Kaj storimo, ko v naravi zagori

Ostanemo mirni. Če nismo v nevarnosti, poskušamo omejiti oziroma pogasiti požar z razpoložljivimi sredstvi (voda, zemlja, pesek, lopata, grablje, odeja ipd.).

Če požara ne moremo pogasiti sami, se čim prej umaknemo na varno.

O požaru takoj obvestimo Center za obveščanje oziroma gasilce na številko 112 in povemo:

- kdo kliče,
- kje gori,
- kaj gori,
- kdaj se je začel požar,
- kakšen je obseg požara,
- kakšna pomoč je potrebna,
- ali so ogroženi ljudje in živali.

Pričakamo gasilce in jih usmerimo h kraju nesreče.

Naravno okolje

Naravno okolje po Uredbi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 20/14) je:

- gozd, kot ga določajo predpisi o gozdovih:
- zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem v obliki sestoja, ki lahko doseže višino najmanj 5 metrov in ima površino najmanj 0,25 hektarja;
- zemljišče v zaraščanju na površini najmanj 0,25 hektarja, ki se zadnjih 20 let ni uporabljalo v kmetijske namene in na katerem lahko gozdno drevje doseže višino najmanj 5 metrov ter je pokrivnost gozdnega drevja dosegla 75 odstotkov;
- obrečni in protivetrni pasovi, širši od ene drevesne višine odraslega drevja, na površini najmanj 0,25 hektarja;
- drugo gozdno zemljišče, kot ga določajo predpisi o gozdovih:
- zemljišča, porasla z gozdnim drevjem ali drugim gozdnim rastjem, na površini najmanj 0,25 hektarja, ki niso gozd in se zadnjih 20 let niso uporabljala v kmetijske namene;
- obore v gozdovih za rejo divjadi in
- zemljišča pod daljnovodi v gozdu na površini najmanj 0,25 hektarja;
- območje na prostem, razen vodnih površin, v oddaljenosti do 100 metrov od gozda ali drugega gozdnega zemljišča; v občinah Ajdovščina, Bovec, Brda, Divača, Hrpelje - Kozina, Ilirska Bistrica, Izola, Kanal, Kobarid, Komen, Koper, Nova Gorica, Miren - Kostanjevica, Piran, Pivka, Postojna, Renče - Vogrsko, Sežana, Šempeter - Vrtojba, Tolmin, Vipava pa v obdobju, ko je tam razglašena velika ali zelo velika požarna ogroženost naravnega okolja, območje na prostem, razen vodnih površin, v oddaljenosti do 250 metrov od gozda ali drugega gozdnega zemljišča;
- zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem (skupine gozdnega drevja na površini do 0,25 hektarja, drevoredi, parki in plantaže gozdnega drevja, kot jih določajo predpisi o gozdovih).

Kurjenje je:

kurjenje naravnih nenevarnih materialov znotraj kurišč. Naravni nenevarni materiali so tisti materiali (trava, les in podobno), ki nastajajo v kmetijstvu ali gozdarstvu in se uporabljajo pri kmetovanju ali v gozdarstvu, za njih pa se ne uporablja predpis, ki ureja odpadke.

Požiganje je:

uničevanje naravnih nenevarnih materialov izven kurišč.

Kres je:

nadzorovan ogenj, zakurjen z drvimi, vejami ali drugimi lesnimi materiali, običajno povezan z organiziranim dogodkom, praznovanjem ali običajem.

Ukrepi varstva pred požarom v naravnem okolju

- Kurišče mora biti urejeno (obdano z negorljivim materialom, neposredna okolica - vsaj meter od zunanjega roba kurišča - pa očiščena gorljivih snovi).
- Kurišče mora biti nadzorovano ves čas kurjenja s strani polnoletne osebe, po končanem kurjenju je treba ogenj popolnoma pogasiti ter pokriti z negorljivim materialom.
- Ob vetrovnem vremenu (ob povprečni hitrosti vetra, večji od 20 km/h ali ob sunkih vetra, močnejših od 40 km/h) se ne sme pričeti s kurjenjem ali kurjenjem kresov oziroma se mora s kurjenjem takoj prenehati.
- Požiganje ni dovoljeno.
- Ni dovoljeno odmetavati gorečih ali drugih predmetov ali snovi, ki lahko povzročijo požar.
- Pri kurjenju ali pri kurjenju kresov ni dovoljeno uporabljati vnetljivih, eksplozivnih in oksidativnih snovi.
- Skladno s predpisom, ki ureja odpadke, je v naravnem okolju prepovedano odstranjevati odpadke z uporabo ognja.
- V gozdovih in na drugih gozdnih zemljiščih ni dovoljeno izvajati ognjemetov.

Ukrepi varstva pred požarom v naravnem okolju ob razglašeni veliki ali zelo veliki požarni ogroženosti naravnega okolja

- Prepovedano je kurjenje.
- Prepovedano je kurjenje kresov.
- Izven pozidanih površin je prepovedano uporabljati predmete in naprave ali izvajati aktivnosti, ki lahko povzročijo požar.
- Prepovedano je izvajati aktivnosti, ki lahko povzročijo požar, zaradi zatiranja prenamnoženih populacij insektov in bolezni gozdnega drevja, ki lahko ogrozijo gozd.
- Prepovedano je izvajati ognjemetete.

Vir: URSZR (<http://www.sos112.si/slo/page.php?src=sv1181.htm>)